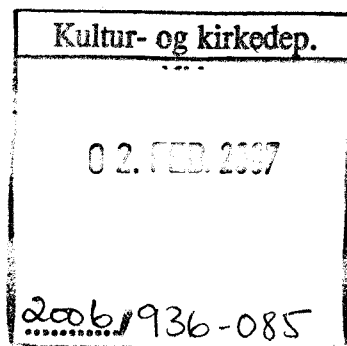

Det kongelige kultur- og kirke-departement
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Ref:

2006/00936 KU/KU3 KSR

Vår ref:

2006/5179

Saksbeh.:

Hans Martin Fagerli

Dato:

29.01.2007

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN (DKS). HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til oversendelsesbrev datert 9.11.2006.

Uttalelsen fra Høgskolen i Oslo er basert på uavhengige innspill fra Avdeling for estetiske fag og Avdeling for lærerutdanning. Begge avdelingene er opptatt av samarbeidsproblematikken mellom kultur- og skolesektoren men med noe ulike innfallsvinkler. Ved Avdeling for estetiske fag arbeider for øvrig en av doktorgradsstipendiatene nettopp med denne problemstillingen.

Avdeling for lærerutdanning har følgende kommentarer:

Rapporten fra NIFUs evaluering av Den Kulturelle Skolesekken i grunnskolen våren 2006 peker på at det er stor prinsipiell uenighet mellom sekretariatet for DKS og Utdanningsdirektoratet på flere punkt. Det framholdes i rapporten at DKS sekretariatet arbeider for å trekke ordningen mot en ren kunst- og kulturvisning av profesjonell kunst i skolen, og at tiltakene skal tilbys skolen. Utdanningsdirektoratet arbeider for at DKS skal være en kultur- og skolepolitisk ordning, der skolen skal være delaktig, med det ansvaret og den myndigheten som følger med.

Ansvaret for at DKS når elevene, dvs. målgruppa, legges på lærerne, og rapporten viser til at fylkeskommunene mener lærerne må gjøre en bedre jobb med DKS, ved at de må bedre sin kompetanse og forståelse for kunst og kultur. I en slik "maktkamp" mellom "kultur" og "skole" blir grunnskolelærere lett gisler.

Vår hovedoppfatning er todelt: For det første ønsker vi ikke å ta del i polemikken rundt ulike kunstsyn (enten man velger å bruke begreper som monologisk og dialogiske prosjekter, eller begreper som opplevelse/læring, formidling/elevdeltakelse eller lignende). For kunstfagene i skolen er det viktig at begge deler vektlegges, og at solid kvalitet etterstrebes i alle typer prosjekter. Det er dessuten en forenkling å hevde at kunstfagene i skolen bygger på kun ett kunstsyn. For det andre mener vi det er tydelig at kunsthaglig og kunstpedagogisk lærerkompetanse er avgjørende for kvaliteten i DKS, i tillegg til kunstnerisk kompetanse gjennom aktørene i DKS. Uten lærere som både har tid til, og kompetanse til å følge opp prosjektene i DKS, vil det være vanskelig å nå viktige mål som implementering, dialog og eierskap.

I denne forbindelse har vi som lærerutdannere og utøvere innefor estetiske fag følgende kommentarer og spørsmål:

- Hvem skal ta ansvar for at lærere får hevet sin kompetanse og forståelse for kunst og kultur, slik at de kan utnytte tilbudene fra DKS?
- I forbindelse med Kunnskapsløftet prioriteres ikke de estetiske fagene når skoleeiere/rektorer kjøper etter- og videreutdanningskurs for sine lærere
- Vi får ikke kompetente lærere med mindre arbeidet med estetiske fag prioriteres både i lærerutdannelsen og i etter- og videreutdanning av lærere
- Det er viktig at elever får hjelp til og lærer å reflektere rundt kunstproduksjonene
- Det behøver ikke være motsetning mellom formidling og bearbeiding, (elevinvolvering), snarere tvert imot
- Det behøver ikke være motsetning mellom produksjon og etterutdanning av grunnskolelærere
- Det bør være mangfold og fleksibilitet i DKS produksjonene
- Det bør være plass til rene produksjoner, og produksjoner som i sin utforming og metode kan fungere som kunstfaglig og fagdidaktisk etterutdanning for lærere
- Lærerkompetanse innenfor estetiske fag gir motivasjon og selvtillit til de lærere som har ansvar for at elevene får utbytte av DKS produksjoner
- Viktige stikkord bør være kvalitet og opplevelse av eierskap hos alle aktørene, utøvere, lærere og elever

Avslutningsvis mener vi at forståelsen av DKS som et tillegg eller supplement til skolens kunstfaglige undervisning må videreføres, og at den kunstneriske kvaliteten og mangfoldet i DKS- prosjektene utgjør det viktigste bidraget i denne sammenhengen. Men dersom DKS skal fungere som et verdifullt supplement, som gir gjenklang i skoleutvikling, fagundervisning, kulturforståelse og estetiske bevissthet, må nasjonale myndigheter være seg sitt ansvar bevisst. Man må følge opp svært gode intensjoner i blant annet Læringsplakaten og ny strategi for kunst og kultur i opplæringen med midler til styrking av læreres kunstneriske og kunstpedagogiske kompetanse.

Avdeling for estetiske fag har følgende kommentarer:

Erfaringer med DKS i Avdeling for Estetiske fag er forankret i prosjekter og kursvirksomhet knyttet til etter- og videreutdanningsenheten, refleksjoner nedfelt i en doktoravhandling under arbeid, konklusjoner i en foreløpig upublisert brukerundersøkelse i fire kommuner samt en ferdigstilt masteroppgave (se vedlegg). Avdelingen har også lærere som er engasjert som tilbydere av DKS. Avdelingens erfaringer støtter evalueringsrapportens påpeking av spenningsfeltet mellom kultur- og skolesektoren. Avdelingen bygger for øvrig sin vurdering på konklusjonene i evalueringsrapporten.

Vi mener at evalueringsrapporten "Ekstraordinært eller selvfølgelig?" peker på sentrale dilemma og trekker fram viktige områder som må tas fatt i og gjennomdrøftes for å videreutvikle DKS. Rapporten konkluderer med at spenninger mellom kultur- og skolesektoren vedvarer og vedlikeholdes gjennom DKS. Ulike aktører på nasjonalt og regionalt nivå har ulike syn på hvor langt mot kultursiden eller mot skolesiden fokuset i DKS bør ligge (s. 20-21). Videre peker den på at en først og fremst bør ta stilling til om hvorvidt DKS skal være et kulturpolitisk tiltak som tilbys skolen, eller om skolen skal være en delaktig aktør med tilhørende ansvar og myndighet.

Som utdanningsaktør viser vi til at skolesektoren ifølge sitt mandat har ansvar for å realisere grunn- skolens læreplan og tilrettelegge læring for elever med ulike forutsetninger. På bakgrunn av dette vil vi hevde at ethvert tiltak som skal innføres i skolen, må sees i lys av læreplanen og iverksettes for å gi lærere og elever mulighet for å nå læringsmålene. Gode kunst- og kulturopplevelser kan bidra til dette.

Prinsipielt mener vi at det er nødvendig med dialog og samarbeid mellom skole og kulturretat for å utvikle gode produksjoner for skoleverket. Skolen skal ha myndighet til å velge de kunst og kulturtiltak som skal iverksettes innenfor skolens rammer og ansvar. Dette er en forutsetning for å skape gode opplevelser og gode læringssituasjoner.

Vestby (2006) peker i sin masteroppgave på at det er fylkene og kommunene som i stor grad tar avgjørelsen om hvilket tilbud skolene får, mens lærerne har liten påvirkningskraft på DKS-tilbudet. Prosjektene blir forsøkt innlemmet i skolens tilbud, men tendensen er at det mest blir en opplevelse der og da.

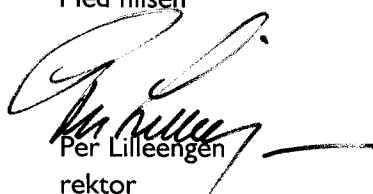
Kristiansen (2007) peker i brukerundersøkelsen også på at kommuner og skoler i liten grad har mulighet til selv å velge hvilke produksjoner de vil ha besøk av. Videre kommer det frem i denne undersøkelsen at ingen av produksjonene i abonnementsordningen kan sies å være et reelt samarbeid mellom skolesektoren og kultursektoren. Kulturkontaktene uttaler at det er læreravhengig hvorvidt DKS integreres i undervisningen. Ved skolene oppleves det som et problem at DKS stjeler tid fra undervisningen i alle fag, uten nødvendigvis å gi noe igjen i form av et læringsutbytte. Det kommer også frem at det vil være en utfordring å få skolen og lærerne til å bli mer bevisst sin rolle i DKS.

I sitt pågående doktorgradsprosjekt forsker Ingvild Digranes på samarbeidsproblematikk mellom skole- og kultursektoren innenfor DKS. Vi registrerer med interesse at funnene hennes i stor grad sammenfaller med det som kommer fram i evalueringen gjort av NIFU STEP.

Tittelen på evalueringen "Ekstraordinært eller selvfølgelig?" setter fingeren på et svært viktig punkt i DKS. Dersom kultursektoren vil at kunst og kultur skal være en selvfølgelig del av elevenes verden, kan ikke produksjonene skolene får tilbud om være ekstraordinære sensasjonsbesøk. Produksjonene må integreres i undervisningen. Avdelingen forutsetter at både kultur- og skolesektoren er interessert i å skape et best mulig kulturtilbud for elevene. I den sammenheng mener vi at produksjonene/prosjektene bør bli til i en *dialogisk* prosess der kvalitet blir vurdert fra både kulturståsted og læringsståsted. For at elevene skal få maksimalt utbytte, må både kunst- og kulturkompetanse og fagdidaktisk kompetanse spille en viktig rolle i samarbeidet mellom kultur- og skolesektoren. Målgruppe og individuell fagtilpasning er skoleproblematikk. Rapporten til NIFU STEP kommenterer at det er problematisk å klage på læreres manglende deltagelse, dersom det ikke er gitt rom for denne i utgangspunktet. Dette synet støtter vi.

Samarbeid og dialog mellom skole- og kulturliv er viktig for at hovedmålene i DKS skal oppfylles. Vi ser at der hvor prosjektene fungerer godt er dette ivaretatt. Skolene må ha myndighet, påvirkningsmulighet og bestillerkompetanse på lik linje med samarbeidspartnerne fra kultursektoren. For å styrke lærernes kompetanse, er det viktig å sette av midler til etterutdanning av lærere. Det er også behov for midler til videre evaluering og forskning på feltet.

Med hilsen

Per Lilleengen
rektor

Asulv Frøysnes
høgskoledirektør

Vedlegg

Oversikt over DKS-prosjekter ved Avdeling for estetiske fag

VEDLEGG

Oversikt over DKS- prosjekter ved Avdeling for estiske fag, Høgskolen i Oslo

Høgskolelektor Liv Klakegg Dahlin, Etter- og videreutdanningsenhetens DKS-prosjekter og notater:

- "God og gammel" i samarbeid med ABM- utvikling.
- "DKS preget av *jippoe* eller kompetanseheving". *Form* nr.5, 2003
- "Skoleutvikling gjennom DKS" i samarbeid med Oslo kommune.
- "E-kunst" et DKS tilbud i samarbeid med Oslo kommune 2004-2006

Lektor Line Prøis Kristiansen: Evaluering av DKS i fire kommuner bestilt av et fylke. Høgskolen i Oslo. Avdeling for estetiske fag. 2007. (Foreløpig upublisert.)

Doktorstipendiat Ingvild Digranes forsker på samarbeidsproblematikk mellom skole- og kultursektoren innenfor Den kulturelle skolesekken. (Upublisert.)

Nina Vestby: "En undersøkelse om DKS - fra intensjoner til operasjonalisering og læringsdimensjonen". Høgskolen i Oslo. Avdeling for estetiske fag: masteroppgave 2006